

POVZETEK

Cilj Seveso Smernice o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč, v katere so vključene nevarne snovi, je varovanje človeka in okolja. Doktorska disertacija zajema razpravo o obstoječih pristopih prepoznavanja nevarnosti, ocenjevanja tveganja in določanja sprejemljivosti tveganja. Tradicionalno ocenjevanje tveganja običajno ne temelji na zaznavanju napak in odstopanj, ki so trenutno prisotna, in ne posveča pozornosti dnevne raziskovanju odstopanj, ki je edino zagotovilo, da do nezgode ne bo prišlo. Upravljalci varnost dojemajo in obravnavajo kot izpolnjevanje zahtev zakonodajalca in posledično zahteve Seveso Smernice predstavljajo dodatno birokratsko oviro. Izpostavljena je tudi problematika pristranskosti ob določanju verjetnosti scenarijev, ki vpliva na doseganje kriterijev. Ugotovitve glede omejitev in pomanjkljivosti obstoječih pristopov predstavljajo izhodišče za vzpostavitev nove metodologije prikaza varnega obratovanja v obratu s poudarkom na učinkovitem obvladovanju tveganja. Scenarije za namen prostorskega načrtovanja in prikaz učinkovitega dnevnega obvladovanja tveganja je treba obravnavati ločeno; scenariji z negativnimi učinki so pomembni tako za določanje sprejemljive varnostne razdalje med obrati in ostalimi območji kot za načrt zaščite in reševanja, vendar pa za prikaz učinkovitega dnevnega obvladovanja tveganja izdelava scenarijev s prepoznanimi možnimi dogodki, ki se lahko zgodijo, ni dovolj. Nova metodologija zagotavljanja učinkovitega delovanja na dnevem nivoju sicer temelji na pristopu izdelave scenarijev, vendar ne za namen napovedovanja dogodkov, ki se lahko zgodijo, temveč za pomoč pri prepoznavanju latentnih pomanjkljivosti, v smislu: *ni, pa bi moralo biti, oziroma je napačno*; torej sledimo načelu, da je to, česar ne vemo, pomembnejše od tega, kar vemo. Enostavna definicija učinkovitosti ni podana, so pa prikazane odgovornosti, tako da je nedvoumno, kako se učinkovitost dosega, dokazuje in ocenjuje. Ocena učinkovitosti vpliva na prepoved delovanja obrata, zato je mogoče potencialno nevarne obrate pravočasno prepoznati. V okviru doktorske disertacije so podani tudi predlogi za vzpostavitev kriterijev sprejemljivega tveganja pri prostorskem načrtovanju.